

YİRMİ ÜÇ KİŞİLİĞİN SINIRBİLİMİ: WILLIAM STANLEY (BİLLY) MİLLİGAN

*Barış Akar**

1- Biyografi

Billy Milligan, 14 Şubat 1955 tarihinde Dorothy ve Johnny çiftinin çocuğu olarak dünyaya geldi. Billy Milligan'ın kendisinden 2 yaş büyük abisi ve 1 yaş küçük kız kardeşi vardı. Billy'nin babası komedyen Johnny Morrison çok fazla içki içen ve kumar oynayan birisiydi. Bir süre sonra depresyona giren Johnny, 1959 yılında intihar etti. Bu intiharın ardından anne Dorothy, çocuklarını alarak eski eşinin yanına döndü ve onunla tekrar evlendi. Bu evlilik yine uzun sürmedi, 1 yıl sonra boşandılar. Billy'nin annesi Dorothy 3 çocukla birlikte bir süre yalnız bir hayat sürdürdükten sonra 1963 yılında Chalmer Milligan ile evlendi. Billy ve kardeşleri soy isimlerini üvey babalarından aldılar. Bu evlilik, iki kız babası Chalmer'ın ikinci evliliği idi. Bu sözü söyleyen biyografi yazarı Daniel Keyes ve iddiasına göre; "İsimsiz çocuk", "Christiene" ve "Shawn" kişiliklerine, Billy daha 5 yaşındayken sahipti. Yaşadığı aile travmaları devam ettikçe bu kişilik sayıları da artacaktı (Sendebildiye, 2020).

Billy Milligan henüz 3 yaşındayken bu hastalığın belirtileri boy gösterdi. İlerleyen zamanlarda üvey babası Chalmer, Billy'e cinsel istismarda bulununca Billy'nin bu hastalığı daha da ilerledi. 20'li yaşlarına geldiğinde ise birçok suça karışmaya başladı. Silahlı soygun ve tecavüz girişiminde bulunan Billy, 1975 yılında hapse girdi. 1977 yılında şartlı tahliye ile çıkarıldı, Ekim 1977'de Ohio Eyalet Üniversitesi'nde üç kadına tecavüz etmeye kalkıştı. Tecavüz etmeye yeltendiği kurbanlarından birinin ifadesine göre; Billy, 3 yaşında bir çocuk gibi davranıyordu (Sendebildiye, 2020).

Bu olaydan sonra Billy tekrar ıslah evine yatırıldı. Ağır bir ceza alması gerekirken psikiyatrist Dr. David Caul, Billy Milligan'ın çoklu kişilik bozukluğu hastalığına sahip olduğunu belirten bir rapor düzenledi. Psikiyatriste göre, Billy'nin bedeninde birden fazla kişilik vardı. Bunlardan biri; bilim, tıp ve hematoloji alanında uzman olan Arthur, diğeri; zincirlerden kaçış ustası ve teknoloji tasarımcısı Tommy, bir diğeri ise; tacizleri gerçekleştiren 19 yaşındaki lezbiyen Adalana ve dahası... (Sendebildiye, 2020)

Tecavüzlerinin yanında silahlı soygun da suçlarının arasındaydı. Mahkemedeki savunmasında, suçları işleyen kişilerin kim olduklarını bile bilmediğini söyleyecekti. Psikologlar, bu aşamada onun "Dissosiyatif Kimlik Bozukluğu" ya da "Çoklu Kişilik Bozukluğu" hastası olduğunu teşhis ettikten sonra Billy; mahkemeden ve onlarca yıl haptisten böyle bir gerekçeyle kurtulan ilk insan olarak yargılama tarihinde bir ilke imza attı (Wannart, 2017).

2- Billy Neden Bunları Yapıyordu ve Travması Ne Olabilirdi?

Billy'nin babası komedyen Johnny'nin alkolizm, kumar bağımlılığı ve depresyon sonucu kendini karbonmonoksitle zehirleyerek intihar etmesi üzerine; annesinin dikiş tutmayan yeni evliliği ve hata üzerine hataları, Billy'nin çocuk zihninin kaldırabileceğinden fazla bir yükü.

* İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa, Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Bölümü Lisans öğrencisi.
İletişim bilgileri: barisakarg4@gmail.com

Travmalar zincirinin son halkası, en ağır olacaktı. Bu evliliğin de bitiminden sonra şarkıcı anne Dorothy, Billy’yi ve kardeşlerini de alarak eski kocasıyla yeniden evlenmiş ve bu evliliğin bir yıl sürdüğünü söylemiştik. Bu süreçte 8 yaşında olan Billy, ikinci üvey babası Chalmer tarafından cinsel istismara uğramıştı (Wannart, 2017).

İleride değineceğimiz gibi Dissosiyatif Kimlik Bozukluğunda çocukluk çağı istismarı, ihmali bireyde Billy Milligan gibi çeşitli bozukluklara neden olabilir.

Akıl hastanesinde kendisi ve doktoru tarafından 10 adet istenen (“istenen” isminde karar kılanlar Arthur ve Ragen karakterleriydi. Bu karakterler bilinci paylaşabiliyorlardı.), 13 adet istenmeyen (“undesirable” karakterler, Arthur ve Ragen’ın koyduğu kurallara uymayanlardı.) olmak üzere tam 24 karaktere sahip olduğu ortaya çıktı (Wannart, 2017).

3- Billy Milligan İstenen ve İstenmeyen Kişiliklerinin Listesi

İstenen kişilikler:

1. Billy: Öz kişilik.
2. Arthur: Bilimde ve tıpta (özellikle hematolojide) uzmanlaşmış, sofistike ve entelektüel bir İngiliz’di. Karakterleri “istenmeyen” olarak sınıflandırabilen iki kişilikten biriydi.
3. Ragen Vadascovinich: İsmi “rage-again” kelime grubundan türetilmişti. “Öfke tutucu” kişilikti. Slav aksanlı bir Yugoslav’dı, Sırpça konuşabiliyor ve yazabiliyordu. İnanılmaz güçlüydü. İstenmeyen karakterleri kontrol altına alabiliyordu. Lider olarak tanımlanabilirdi ve kişiliklerin tümüne “aile” adını vermişti. “Aile” için yaptığını söylediği soygun suçlarını kabul etmişti, fakat tecavüzler hakkında hiçbir bilgisi yoktu.
4. Allen: Dolandırıcı ve manipülatördü. Dış dünyayla en çok bağı olan karakterdi. Portreler çiziyor ve bateri çalıyordu. Sağ elini kullanan ve sigara içen tek karakterdi.
5. Tommy: Allen gibi müzikle ve resimle ilgilendiği için sık sık karıştırılıyordu. Tenor saksofon çalıyordu ve elektrik konusunda uzmandı.
6. Danny: İnsanlardan, özellikle de erkeklerden hoşlanmıyordu. Yalnızca natürmort çiziyor, asla manzara resmi çizmiyordu. Bunun sebebi olarak, üvey babası Chalmer’in ona kendi mezarını kazdığını ve kendisini oraya gömdüğünü söylüyordu.
7. David: 8 yaşındaki David, “acı tutucu” karakterdi. Diğerleri acı çektiğinde bilinci devralarak acıya karşı koyuyordu.
8. Christene: 3 yaşında bir kız çocuğuydu ve okulda Billy’nin başı derde girdiğinde, köşede onu bekleyendi. Disleksisi vardı fakat Arthur ona okumayı ve yazmayı öğretmişti. Ragen’la arasında özel bir bağ vardı.
9. Christopher: Christene’in abisiydi. Mızıka çalıyordu.

10. Adalana: Bir lezbiyendi ve “diğerleri” için yemek ve temizlik yapan karakterdi. Billy’nin avukatına göre Adalana, Milligan ya da diğerlerinin bilgisi olmadan tecavüzleri yapanın kendisi olduğunu kabul etmişti (Wannart, 2017).

İstenmeyen kişilikler:

Bu kişiliklerin bilinci devralması Arthur ve Ragen tarafından yasaklanmıştı ve yalnızca Billy hastaneye gönderildikten sonra kendilerini serbest bıraktılar.

11. Phil: Bir tür gangsterdi ve küçük suç planları yapıyordu. Brooklyn aksanıyla konuşuyordu. Suçlu olarak etiketlenmişti.

12. Kevin: Kevin da bir suç tasarlayıcısıydı ve bir eczaneyi soymayı düşünüyordu. O da suçlu olarak etiketlenmişti.

13. Walter: Avustralyalı bir avcıydı ve harika bir yön duygusu vardı. Bir kargayı vurduğu için istenmeyendi.

14. April: Tüm düşüncesi Billy’nin üvey babasını yok etmek olan April’in istenmeyen olarak etiketlenmesinin sebebi; Ragen’ı, Chalmer’ı öldürme konusunda az kalsın ikna etmesiydi. Son anda Arthur onunla konuşmuş ve vazgeçirmişti.

15. Samuel: Bir Yahudi’ydi ve tanrı inancı olan tek karakterdi. Başkalarının çizimlerini sattığı için kötü olarak işaretlendi.

16. Mark: Tüm işi çalışmaktı. Ondan bir zombi olarak da bahsediliyordu çünkü söylenmediği sürece hiçbir şey yapmıyor, sıkıldığında yalnızca duvara bakıyordu.

17. Steve: Bir sahtekâr ve komedyendi, taklitler yapardı. İstenmeyen olarak etiketlenmesinin sebebi, komedinin Billy’nin ailesini kötü etkilemiş olmasıydı.

18. Lee: “Aile”nin başını derde sokacak eşek şakaları yapıyor ve davranışlarının sonuçlarını düşünmüyordu. Şakalarından bir tanesi yüzünden hücreye kapatıldığı için o da bir istenmeyendi.

19. Jason: Başlarda “Aile”nin basınç valfi olan Jason, daha sonradan istenmeyen olarak etiketlendi çünkü ailenin başını büyük belalara sokmuştu.

20. Bobby: Heyecan arayışındaydı ve dünyayı krize sürüklemek istiyordu. Fakat bunları yapmak için bir azmi yoktu.

21. Shawn: 4 yaşında ve sağırdı, kafasında bir tür titreşim hissetmek için uğultu yapıyordu.

İstenmeyen olarak etiketlendi çünkü sağır olmanın hayatının ilerleyen döneminde bir faydası yoktu.

22. Martin: New Yorklu bir züppeydi. Hiç çalışmadan her şeye sahip olmak istiyordu.

23. Timothy: Kendisiyle flört eden gay bir adamla karşılaşana kadar bir çiçekçide çalıştı. Daha sonra kendi dünyasına döndü (Wannart, 2017).

Nörobilimsel Bakış

“Billy Milligan’ın herhangi bir MRI, PET, fMRI vs. beyin görüntüleme teknikleri ile ilgili bir görüntüsü olmadığı için burada sahip olduğu hastalık üzerinden gidilip patolojik durumu ele alınacaktır.”

Dissosiyasyon normalde bütünlük içerisinde olan bilinç, bellek, kimlik, duygu, algı, beden temsili, motor kontrol ve davranışta ayrışma ve/veya süreksizlik olmasıdır. Bu ayrışma ve süreksizlikler psikolojik işlevlerin her alanını etkileyebilir. Dissosiyatif bozuklukların en kapsamlısı olan Dissosiyatif Kimlik Bozukluğu’nda (DKB) bu işlevlerin hemen hepsi etkilendir. Bu alanların bir bölümünün etkilendiği durumlar ise depersonalizasyon-derealizasyon bozukluğu, dissosiyatif amnezi (füglü ya da fügsüz) ve diğer özgül dissosiyatif bozukluklar (DÖDB) içerisinde yer alır. Bu son grupta eşikaltı DKB, baskıya maruz kalma sonucu ortaya çıkan kimlik bozuklukları, akut dissosiyatif reaksiyonlar ve dissosiyatif trans bulunmaktadır. Bizim burada temel alacağımız ve Billy Milligan’da görülen durum ise Dissosiyatif Kimlik Bozukluğu’dur (Şar, 2009).

Yapılan çalışmalarda depersonalizasyon/derealizasyon bozukluğu (kişinin kendisini bedeninden ve düşüncelerinden kopuk hissettiği zamanları ifade etmektedir) ve DKB hastaları üzerinde yapılan çalışmaların ortak sonucu; dissosiyatif belirtiler ve belli beyin bölgele-
rindeki değişimin ilişkili olduğudur. Bu ilişkinin en net olduğu alanlar: duygu işleme ve hafızadan sorumlu bölgeler (*amigdala, hipokampus, parahipokampal girus, orta/üst temporal girus*), dikkat ve içsel uyarıların farkındalığından sorumlu bölge (*insula*), çevresel uyarıların filtrelediği bölge (*talamus*), selfreferansların işlendiği bölgeler (*precuneus ve mPFC*) ve bilişsel kontrol-uyarı modülasyonunda görevli bölgeler (*alt frontal girus, ASK, lateral prefrontal bölgeler*) ve karar verme ile ilgili bölgedir (*orbitofrontal korteks*) (Gül ve Öner, 2017).

Fakat burada komorbidite (eş tanı) çok sık görüldüğü için dissosiyatif bozukluklarda görüntüleme çalışmaları oldukça karmaşık olabiliyor. Yani örneğin, dissosiyatif kimlik bozukluğu olan bir bireyde yüksek oranda Post Travmatik Stres Bozukluğu (PTSD) görüldüğü zaman bu iki hastalığın aktive ettiği bölümler farklı olabiliyor. Yapılan bir araştırmada, PTSD ve DKB’si olan bireylerde *putamen* ve *pallidum* hacminin anlamlı şekilde yüksek olduğu gözlenmiştir (Gül ve Öner, 2017). Aynı zamanda bu durum sadece psikolojik değil nörolojikte olabilmektedir. Dissosiyatif belirtilerin başta temporal lob epilepsisi olmak üzere epileptik hastalarda sıklıkla gözlenebildiği bilinir. Özellikle psödonöbetler, psikojenik amneziler ayırıcı tanıda zorluklara yol açabilirler (Çilli ve Akpınar, 2002). Genel olarak dissosiyatif kimlik bozukluğunda en kapsamlı araştırmalarda bahsedilen bölgelerde ve aktivitede değişimler görülmektedir. Yapılan başka bir araştırmada DKB geliştiren hastalarda sağlıklı

bireylere göre hipokampal hacim %19,2, amigdalar hacim %31,6 daha küçüktü (Semiz ve ark., 2000).

Daha önce bahsedildiği gibi Billy Milligan'ın sahip olduğu diğer kişilikler ile bir beynin görüntüleme çalışması yapılsaydı, yapılan geniş kapsamlı bir araştırmaya göre; alter kişilikler bilateral singulat girus ve sol temporal bölgelerinde aktivite görülebilirdi. Burada mantiken şöyle bir çıkarım yapılabilir:

Singulat girus; limbik korteksin, prefrontal serebral korteks ile subkortikal (alt beyin bölümleri) yapıları birleştiren bölümdür ve duygu, bilişlerin yükseltilmesi veya azaltılmasında etkilidir. Bu yüzden bilişsel ve duygusal etkinlikte yoğun değişimin yaşandığı ev sahibi alter geçişinde singulat girus'ta artış görülmesi normaldir (Semiz ve ark., 2000).

Kaynaklar

- Çilli, A. S., Akpınar, S. (2002). Dissosiyatif yaşantılar ve EEG bulgularının ilişkisi. *Türkiye Tıp Dergisi Dahili Tıp Bilimleri*, 9(2), 61- 66.
- Gül, H., Öner, Ö. (2017). Dissosiyatif bozuklukların nörobiyolojisi ve beyin görüntüleme çalışmaları. *Türkiye Klinikleri J Psychiatry-Special Topics*, 10(3), 177-84.
- Semiz, B. Ü., Ebrinç, S., Çetin, M., Narin, Y., ve Özgüven, A. M. (2000). Dissosiyatif kimlik bozukluğu hastalarında 99mTc HMPAO SPECT incelemesinde bölgesel beyin kan akımı değişiklikleri. *Klinik Psikofarmakoloji Bülteni*, 10(4), 176-180.
- Sendebildiye, Billy Milligan: 24 farklı kişilik tek bir beden! Erişim tarihi: 01.01.2021, <http://www.senbildiye.com/billy-milligan-24-farkli-kisilik-tek-bir-beden/>
- Şar, V. (2009). Dissosiyatif kimlik bozukluğu: çocukluk çağı ruhsal travmaları ile ilişkili bir psikopatoloji. *Klinik Gelişim*, 22(4), 26-33.
- Wannart Beta, 1 Beden, 24 Kişi: William Stanley “Billy” Milligan. Erişim tarihi: 01.01.2021, <https://wannart.com/icerik/8562-1-beden-24-kisi-william-stanley-billy-milligan>